

Kultur- og kirkedepartementet
Postboks 8030 Dep
0030 OSLO

Deres ref
2003/394 KIA

Vår ref (bes oppgitt ved svar)
2003/1992-2 RVB/-

Dato
14.01.2004

HØRING – NYTT KIRKEBOKREGISTER FOR DEN NORSKE KIRKE

Vi viser til Deres høringsbrev av 16.10.03 vedrørende kirkebokføring og medlemsregistrering.

I rapporten drøftes ulike former for føring av kirkebøkene. Det foreslås at elektronisk føring skal erstatte dagens ordning som forutsetter papirformat. Videre foreslås det at kirkebokregisteret skal slås sammen med medlemsregisteret for Den norske kirke slik at man får et felles kirkebokregister.

1. Generelt

Datatilsynet ser positivt på at det vurderes et enhetlig og overordnet rammeverk på området med klare krav og retningslinjer for brukerne. Datatilsynet har ingen prinsipielle innvendinger mot forslaget om elektronisk føring av kirkebøkene. Det vesentlige for Datatilsynet er at de løsninger som etableres gir tilfredsstillende sikkerhet for at personopplysningene behandles på en akseptabel måte. En formalisert og samlet overgang til elektronisk kirkebokføring reiser imidlertid en del problemstillinger som må avklares.

I høringsbrevet anmodes høringsinstansene særskilt om å vurdere hvilke opplysninger som fortsatt bør registreres i et fremtidig kirkebokregister. Det bes også om en vurdering av de tre alternative skissene som presenteres i utredningen. Dette omtales nærmere i det følgende.

2. Hvilke opplysninger bør registreres ?

Datatilsynet finner det ikke hensiktsmessig på dette stadiet å ta konkret standpunkt til hvilke opplysninger som bør registreres i et fremtidig kirkebokregister. Dette er avveininger som fagmyndigheter og berørte instanser i første omgang må foreta. Datatilsynet vil likevel understreke viktigheten av at denne vurderingen bygger på de samme grunnprinsipper som følger av personopplysningsloven § 11 med hensyn til formål, saklighet og relevans. Dette innebærer at det kun skal registreres opplysninger til uttrykkelig angitte og klart definerte formål, og at disse er saklige og relevante i virksomheten. Datatilsynet har sett mange eksempler på at det ønskes registrert opplysninger med den begrunnelse at materialet kan være "kjekt å ha", men at det ikke

er gitt noen nærmere begrunnet beskrivelse av behov, formål eller relevans. Slik overskuddsinformasjon vil ikke være akseptabel i forhold til personopplysningsloven.

Eksempelvis vil opplysninger om ikke-medlemmer her være i en gråsoner, jf også rapportens pkt 4.5.2, hvor det ikke tas klart standpunkt til i hvilket omfang opplysninger om disse bør registreres. Opplysninger om trossamfunn i forbindelse med inn- og utmelding er et annet eksempel, jf rapportens pkt 4.5.1, hvor prosjektgruppen anbefaler at opplysningene ikke registreres.

Datatilsynet forutsetter at slike spørsmål blir nærmere vurdert i det videre arbeidet, og at de valgene som foretas bygger på de prinsipper som er angitt ovenfor.

Datatilsynet legger for øvrig til grunn at mange av de aktuelle opplysningene, herunder informasjon om medlemskap i Den norske kirke, må anses som opplysninger om "religiøs oppfatning" og dermed defineres som sensitive opplysninger etter personopplysningsloven § 2 nr 8. Behandlingen vil uansett ikke være konsesjonspliktig da personopplysningsloven § 33 fjerde ledd gjør unntak for behandlinger i organ for stat eller kommune når behandlingen har hjemmel i egen lov. Kirkeloven § 3 nr 10 og § 37 gir slik hjemmel for føring av henholdsvis det sentrale medlemsregisteret og kirkebøkene. Graden av sensitivitet får imidlertid betydning for hvilket sikkerhetsnivå som må etableres, jf omtalen av sikkerhet ovenfor.

3. Alternative skisser

I høringsbrevet bes det videre om en vurdering av tre skisserte alternativene i rapporten : 1. status quo, 2. minimumsløsning eller 3. teknologisk videreutvikling.

Det er velkjent at nye teknologiske muligheter gir anledning til å nyttiggjøre seg opplysninger på en rekke måter og i et helt annet omfang enn tidligere. Isolert sett kan dette gjelde gode, effektive og samfunnsnyttige formål som for eksempel mer effektiv administrasjon, forskning, statistikk mv. Men ethvert tiltak som innebærer økt registrering av personopplysninger medfører samtidig også en økt risiko for personvernkrænkelser, enten som følge av teknisk eller menneskelig svikt, direkte misbruk eller andre forhold. For å holde denne risikoen så lav som mulig, vil en løsning som innebærer kun et minimum av registrering i utgangspunktet være å foretrekke.

På den annen side antydes det i rapporten at minimumsalternativet, slik det er skissert, vil kunne innebære at det utvikles en rekke forskjellige og lokale løsninger. I rapporten opplyses det også at salget av lisenser til dataprogram for elektronisk kirkebokføring tyder på at det de fleste kirkebokførere allerede i dag fører kirkebøkene elektronisk, i tillegg til dagens krav om papirbasert føring. Datatilsynet har også mottatt en del meldinger om slik elektronisk føring. Det er ikke gitt at et slikt alternativ er bedre fra et personvernmessig synspunkt. Et enhetlig og klart rammeverk med ryddige ansvarsforhold vil her kunne gi bedre forutsetninger for å behandle opplysningene på en betryggende måte.

Arbeidsgruppen anbefaler alternativ 3. teknologisk videreutvikling, som er det mest vidtgående alternativet. Datatilsynet har ingen vesentlige innvendinger mot at det bygges videre på dette alternativet, forutsatt at de nødvendige avklaringer i forhold til personopplysningslovens regler foretas.

I det følgende gis en omtale av hovedpunkter som må gjennomgås i denne sammenheng. Punktene er til en viss grad sammenfallende med opplistingen i rapportens pkt 8.4, men er knyttet til de relevante bestemmelser i personopplysningsloven. Listen er ikke uttømmende.

Behandlingsansvar

Det må klart fastlegges hvem som er å betrakte som behandlingsansvarlig, jf personopplysningsloven § 2 nr 4. Det er den behandlingsansvarlige som har det overordnede ansvaret for å påse at personopplysningslovens regler følges, herunder kravet om å etablere internkontroll i samsvar med lovens §§ 13 og 14.

Hvilke opplysninger kan registreres ?

Se omtale under pkt 2 ovenfor.

Tilgang til registeret og utveksling av informasjon

Dette reiser to spørsmål :

For det første må det etableres rutiner for intern tilgang til registeret. Dette forutsetter en vurdering av tilgangsnivå/autorisasjon for de enkelte ansatte. Personopplysningsforskriften § 2-8 regulerer autorisasjon av ansatte.

For det andre må det avklares i hvilken grad og på hvilke vilkår opplysningene kan utleveres eksternt og til hvem dette kan skje. Slik utlevering vil anses som en behandling som må ha hjemmel i personopplysningsloven §§ 8 og 9.

Lagring av opplysninger

Personopplysningsloven § 28 gir nærmere regler for oppbevaring og krav til sletting av opplysninger.

Sikkerhet

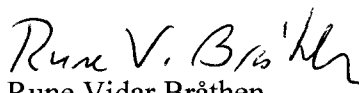
De løsninger som velges må være i samsvar med personopplysningslovens krav til informasjonssikkerhet, jf lovens § 13 og personopplysningsforskriften kapittel 2.

Datatilsynet forutsetter at disse spørsmålene vurderes nærmere i den videre regelverksutformingen og vil så langt mulig bistå i denne prosessen dersom dette skulle være ønskelig.

Med hilsen

Georg Apenes
direktør

Rune Vidar Bråthen
rådgiver
(saksbehandler,
telefon 22 39 69 07)